

KASSI HORMAT

JANTINA (TINE) EMMA ECKENHAUSEN-TETZNER

OPRICHTSTER VAN STICHTING PELITA

75
1947 - 2022

door Dick Rozing

Kassi hormat is de titel van het document dat de kleinzoon van Jantina (Tine) Eckenhausen-Tetzner, Hans Eckenhausen, in zijn bezit heeft. Hij heeft het geërfd van zijn vader Max Robert Antoine Eckenhausen (1932-2010), de jongste zoon van Tine Eckenhausen-Tetzner. *Kasih hormat* betekent 'eerbetoon bewijzen aan'. Tine Eckenhausen-Tetzner heeft op 17 november 1947 Stichting Pelita opgericht. In dit korte beeldverslag willen wij u kennis laten maken met deze bijzondere, sociaal bewogen vrouw.

Jantina (Tine) Emma Tetzner is geboren op 17 december 1894 in Groningen. Haar vader Carl Paul Tetzner (geboren op 20 mei 1865 te Schönau, Duitsland – overleden 17 mei 1947) trouwde op 17 februari 1894 met Geertrui Roelofsma (geboren op 13 juli 1871 te Stadskanaal). Hij was bloemist in Groningen en de naam Tetzner heeft een bekende klank voor de stadgers uit die tijd, niet in de laatste plaats omdat de zaak Tetzner aan de Grote Markt bekend was.

Op 7 mei 1919 is Tine Tetzner getrouwd met Johan Gerard Eckenhausen in Groningen. Zoon Max: 'Mijn ouders zijn op 29 mei 1919 met het ss Rindjani vertrokken vanuit Rotterdam naar Nederlands-Indië en kwamen rond 3 juli te Tandjung Priok aan. Vader werkte eerst voor het Gouver-

nement als aspirant ingenieur bij de Waterstaat en 's Lands Burgerlijke Openbare Werken en later als particulier aannemer. Tine Eckenhausen-Tetzner ging werken bij het departement Financiën. Toen mijn ouders uit Nederlands-Indië in Holland met verlof waren, werd ik op 29 februari 1932 – een schrikkelidag – in Amsterdam geboren.'

Tine en Hans kregen drie kinderen: Paul Theodoor (Weltevreden, 26 maart 1920), Johanna (Hanneke) Geertruida (Weltevreden, 3 juni 1926) en Max, de benjamin. Max: 'Voor zover ik mij kan herinneren hadden wij het 'erg goed' in Indië. Dit is niet altijd zo geweest, want vooral de crisistijd in de beginjaren dertig was moeilijk, omdat mijn vader toen net zijn Gouvernementsbetrekking verlaten had. Moeder sprong toen bij en is gaan werken op het departement van Financiën. Vanaf 1938 woonden wij in Batavia en leefden in goede welstand, waarbij wij vrijwel ieder weekend en alle vakanties naar onze bungalow op de Poentjak in de bergen gingen, om een frisse neus te halen.'

De Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië heeft zijn sporen nagelaten in het gezin. De man van Tine kwam midden 1942 in het burger-gevangenkamp ADEK te Batavia, in 1943 als krijgs-

gevangene in het 10e Bataljon in Batavia en in 1944, na transport, in een van de krijgsgevangenkampen van Pakan Baroe, Sumatra. Daar is hij op 19 augustus 1945 overleden. Tine, dochter Hanneke en zoon Max zaten in de vrouwenkampen Kramat en Tjideng in Batavia. Als gestraften in het vrouwenkamp te Tangerang en later in het voormalige mannenkamp ADEK in Batavia. Daar maakten Tine en Hanneke de capitulatie mee. Zoon Max maakte de capitulatie in het mannenkamp Baros in Tjimahi mee. Max: 'Na repatriëring werden wij begin 1946 in Nederland herenigd en woonden wij bij familie of goede kennissen in. Voor moeder, een weduwe zonder pensioen was het niet makkelijk om voor ons gezin, waarvan ieder zijn kampachtergrond had, de zaken voor elkaar te krijgen. Bovendien was moeder die altijd sociaal bezig is geweest en daarbij financieel en organisatorisch goed onderlegd was in de jaren 1946-1948 bezig met het oprichten van de Stichting Pelita. Deze stichting werd in het leven geroepen om Indische oorlogsslachtoffers financieel te ondersteunen en vooral ook om hun van eigen onafhankelijke woonruimte te voorzien. Zij heeft in 1947 een succesvolle reis naar Indië gemaakt om van luitenant-gouverneur-generaal H.J. van Mook van het Nederlands-Indische Gouvernement f 12.000.000,- voor de stichting te verkrijgen.'

- ① Jantina (Tine) Emma Eckenhausen-Tetzner (Groningen, 17 december 1894 - Amsterdam 6 maart 1961) oprichtster op 17 november 1947 van de Stichting Pelita was een voor die tijd zeer geëmancipeerde en sociaal bewogen vrouw. Op 13 september 1946 werd zij door hare Majesteit Wilhelmina koninklijk onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau, voor haar werk tijdens de Japanse bezetting van Indië. Foto dateert van rond 1950.
- ② Op verlof in Nederland Tine met haar drie kinderen, Hanneke, Paul en Max op schoot, zomer 1932.
- ③ Verlovingsfeest van Tine Tetzner en Hans Eckenhausen, Groningen 1919. Het aanstaande paar kijkt elkaar in het midden boven aan. Voor Tine haar moeder met rechts naast haar schoonmoeder. De man daarnaast met snor en horlogeketting is haar vader. Op de grond links van de vrouw Max Tetzner en rechts van haar Hans Tetzner.
- ④ Tine Eckenhausen-Tetzner, achter de tafel met corsage, met familie en vrienden aan het diner in Huis ter Duin in Noordwijk aan Zee op de geboortedag van kleinzoon Hans Eckenhausen, 9 juni 1958. V.l.n.r. Bertha A.E. Kissing, de vrouw van haar oudste zoon Paul Eckenhausen, Eduard Kelder, de man van dochter Hanneke Eckenhausen (op de rug gezien), Maria Suzanna (Miep) Willinge-Sligcher, kampleidster in kamp Tjideng en na de capitulatie in Nederland actief binnen de Stichting Pelita, Tine Eckenhausen-Tetzner, zoon Max Robert Antoine Eckenhausen, de vader van boreling Hans, Johannes Jacobus Lukas Willinge, gepensioneerd schout-bij-nacht en vriendin mevrouw De Windt.
- ⑤ Johan Gerard Eckenhausen
- ⑥ Graf Johan Gerard Eckenhausen
- ⑦ Hans Eckenhausen

(foto's: 1-6 Hans Eckenhausen, foto 7 Dick Rozing)